

Název rigorózní práce: **Společenská smlouva jako racionální volba**
Autor : Martin Froněk
Katedra : Teorie práva a právních učení
Konzultant : Doc. JUDr. et PhDr. Jan Wintr, Ph.D.
Oponent: Doc. JUDr. Zdeněk Kühn, Ph.D., LL.M., S.J.D.

Posudek oponenta

1. Rigorózní práce Martina Froňka velmi zajímavým způsobem analyzuje debatu o společenské smlouvě v soudobé právně filozofické debatě.

2. Po stránce formální nutno zdůraznit, že rigorózní práce má nadstandardní rozsah a formu: obsahuje 90 stran vlastního textu včetně bezmála 300 poznámek pod čarou. Autor svou práci rozdělil poměrně logicky na celkem šest částí plus úvod a závěr.

3. Nutno ocenit pestrý seznam literatury obsahující velkou řadu položek, z toho je řada prací v angličtině. Za velké plus posuzované práce považuji velmi dobrou úroveň poznámkového aparátu. Autor má jistě velký talent pro další vědeckou práci, včetně doktorského studia na naší fakultě. Co se týče těchto formalit, vznáším jen jedinou připomínku. Není totiž jasné, podle čeho cituje autor Platóna – podle českého překladu (není jasné, kdo je jeho autorem) nebo podle nějaké internetové verze?

4. Po stránce obsahové nutno na úvod zmínit, že autor se úspěšně vypořádal s obsáhlým tématem, jeho práce není jen kompilátem citovaných filozofických autorit, ale autor práce vhodně shrnuje a vnáší do debaty své vlastní názory. To je o to významnější, že v češtině systematická práce na soudobé teorii společenské smlouvy

v podstatě absentuje. Obecně se na práci jen velmi těžko něco kritizuje, autor veškerou relevantní literaturu dobře zná, výborně ji rozebírá a vhodně sumarizuje a srovnává s pracemi jinými.

5. Dále v textu tohoto posudku uvádím dílčí připomínky k některým pasážím rigorózní práce.

6. Autor velmi ilustrativně používá na jím zkoumanou problematiku teorii her. Je to zajímavé a v českém prostředí (narozdíl od zahraniční literatury) nepříliš aplikované. Jakkoliv uznávám přidanou hodnotu těchto pasáží, přesto mám právě k těmto pasážím největší připomínky. Froňkovy „Adam a Eva“ jsou totiž v jeho příkladech ekonomistní bytosti blížící se ideálu homo economicus, zcela prosty jakékoliv empatie, morálky, lidské slušnosti. Jejich slušnost je v podstatě dána jen ekonomistním kalkulem. Proto se mi paradoxně nejvíce líbí autorova poznámka na straně 91, která je z mého pohledu na celém příběhu Adama a Evy nejzajímavější (a nejchytřejší).

7. Z příkladů, kdy se podle autora prosadí právo i bez mocenské role státu, plyne podle mne následující – takovéto seberegulační mechanismy mohou fungovat jen v malé komunitě, relativně homogenní, kde se její aktéři dobře znají a kde nestátní sankce z logiky věci fungují lépe než sankce státní. Příkladů by bylo možno podat mnohem více – třeba kupci ve Středozezemním moři v době evropského středověku fungovali relativně nezávisle na svých (rovněž malých) státních celcích. Je tak známo, že například benátská kupci se v podstatě nesoudili, v jejich komunitě totiž seberegulace fungovala naprosto efektivně. Ostatně mnohem vyšší míra judicializace

společnosti přichází až s 20. stoletím a rozpadem starých struktur, které ve společnosti udržovaly řád.

8. Pro diskusi dávám autorovi následující téma k diskusi: Jaký je vztah radikálních kritiků státu, jako je např. autorem citovaný libertariánský filozof M. Rothbard, ke společenské smlouvě jako ospravedlnění existence státu ?

9. Na závěr nemohu než znovu opakovat, že přes výše nastíněnou kritiku (která má být spíše základem pro diskusi během obhajoby) je rigorózní práce vysoce nadprůměrná a bezesporu splňuje všechny podmínky pro její úspěšné obhájení.

V Praze dne 21. června 2015

Zdeněk Kühn